

Хоронили Надю

Анатолій Дімаров

Надька, сусідка, копала картоплю. Сонячно, тепло, як серед літа, ще й вітерець повіває ласкавий: то волосся пригладить, то щоки легенько торкнеться. Надя копала-копала, а потім, натомившись, лягла перепочити. Голічерева, прямо на теплу ріллю. Прикрила очі хустиною й незчулась, як заснула.

Мимо йшов Хвиномен. "Та й смачно ж бісова молодиця лежить!" Став, придивився: лежить, не ворухиться. Мов і не дихає. "Вмерла, чи що?" Підійти б, роздивитись, так не з руки. Хтось побачить — таке наплетуть, що й за місяць не одплюєшся.

Стоїть Хвиномен — не зна, що робити.

Аж біжить Наталка. Вона завжди не ходить, а бігає.

— Наталко, ходь-но сюди! — позвав її Хвиномен.— Поглянь, як оно Надька лежить.

— Ой Боже, померла! — сплеснула руками Наталка.

— Та ти підійди подивись, а тоді уже божкатимеш!

— Померла, померла, я здалеку бачу! Скочу до Вальки, бо я мертвих боюся.

Побігла, Вальку гукнула:

— Валько! Валько! Там Надька померла! Як упала голічерева, так і лежить — не ворухиться. Побігли, бо я мертвих боюсь.

Біжать уже вдвох. На бігу перегукуються:

— Од чого ж вона, бідолашна?

— Од серця, од чого ж іще! — Наталку не раз за серце хапало.

— Отак рано вмерти! Це ж треба труну лаштувати.

— Як притягнем до хати, то я до Якима і скочу.

Ніхто на хуторі не міг змайструвати таку ловку труну, як Яким. Покійник як ляже, то за руки тягни — не захоче вилазити. Яким же, добряче хильнувши, завжди говорив:

— Як на мене, то кращої людини, аніж покійник, і на світі нема! Коли ж хто цікавився, чому саме покійник, він наставляв великого пальця (а ніготь на тому пальцеві як копито у коня) та й водив перед носом того, хто запитував:

— А ти коли чув, щоб покійника словом лихим поминали?..

Так що труну для Надьки замовляли тільки Якимові... Підбігли, засапані, ледь дух переводять:

— Лежить?

— Та лежить. Не ворухнулась ні разу.

— Го-оспо-ди, отак рано вмерти!

— Та ви підійдіть! — Хвиномен нетерпляче.

Пішли. Валька попереду, Наталка позаду. Як підступили за кілька кроків, Валька тихенько й позвала:

— Надю, Надю, ти жива чи вже вмерла?

— Та? — підхопилася Надька.

Жінки як стояли, так і посідали в ріллю.

* * *

Валька гикала до вечора, Наталка ж всю ніч пила валер'янку.